

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XX. De Regularibus & Regulari Professione, & quatenus ab ea reclamare
liceat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

venditores & emptores columbarum ex porticu Templi, & proclamantis domum Dei esse orationis domum, Matth. 21. domum enim Dei decet sanctitudo, Psalm. 92. Sed insuper excludit Ecclesie immunitas omnem forensium processum, & judiciorum strepitum, etiam à Cœmeteriis, cap. 1. & cap. *Cum Ecclesia*, de immunit. Eccles. & cap. *Decet*, eod. tit. in 6. Adeo ut quæcunque judiciales sententiæ in Ecclesiis latae nulla sint, ac irritæ, d. cap. *Decet*, in fin.

CAPUT XX.

De Regularibus, & Regulari Professione,
& quatenus ab ea reclamare liceat.

I. HRISTIANA perfectio in charitate perfecta consistit. Status autem religiosus, qui versatur circa consilia, est expeditior ad christianam perfectionem via, quatenus observatio consiliorum evangelicorum removet impedimenta charitatis, efficitque ut charitas perfectius exerceatur, ut docet Abbas Moyses apud Cassianum collatione 1. cap. 7. & S. Thomas 2. 2. quæst. 1. De hoc ergo ad perfectionem christianam adductivo statu nunc agendum.

II. Per professionem homo fit irrevocabiliter Regularis. Porrò veteri & abolitæ illi consuetudini, quæ homines plerumque invitos Religioni astringebat, nullâ habitâ cujuscunque ætatis etiam infantilis ratione, abjectâ quoque certi alicujus temporis probatione, sive ex eo quod infantem parentes ejus Monasterio obtulerant, sive quia aliquis lecto per ægritudinem decumbens religioso habitu fuerat à circumstantibus indutus; adeo ut Rex Hispaniæ Vamba multis victoriis de Saracenorum gente reportatis illustris, astrictus ad hoc fuerit, ut Regno se abdicaret, & Monasterio se includeret, ex hoc solo, quod gravi ægritudine in amentiam simul & vitæ discrimen adductus, habitu monastico vestitus à quibusdam Episcopis fuerat, citra ullum ipsius consensum, cujus tunc erat incapax; de qua veteri consuetudine, quæ sexcentis ferè annis viguit, copiosius tractavi in Notitia Conciliorum, ad Concilium Vormatiense: illi, inquam, antiquatæ consuetudini successit rationabilior disciplina, quæ liberam requirit ad profitendum deliberationem, & capace[m] deliberandi ætatem. Primum quidem præfixa fuit ad eam rem eadem ætas, quæ ad validum matrimonium exigitur in masculo annorum quatuordecim, & in fœmina duodecim completorum, ut decernit caput *Significatum*, & cap. *Cum virum*, de Regular. Sed his demùm succedens Concilium Trident. requirit in utroque sexu.

sexu & integrum probationis annum, & annos atatis sexdecim adimpletos, sess. 25. de Regular. cap. 15. Idemque excommunicationis poenam infert sive parentibus, sive quibuscunque aliis, qui per vim aut metum quenquam ad religiosum statum adegerint, vel etiam ad hoc fuerint cooperati, dicta sess. 25. cap. 17. & 18. Regium pariter in Comitibus Blesensibus Edictum huic Tridentinae Sanctioni conformatur & quoad annum probationis, & quoad professionis aetatem, art. 28.

III. Prohibet Sanctus Gregorius Papa lib. 1. epist. 48. ad Antemium, suscipi in quibusdam insularis, & rigidioris Observantiae Monasteriis ad religiosam professionem eos qui decimumoctavum annum, qui est perfecta pubertatis, non attigerint. Idque refertur ut Palea, cap. *Quia autem*, 20. quaest. 2. & repetitur in cap. *Quia in insulis*, de Regular. Proprium sane Cartusianorum est, ut non liceat apud eos profiteri, nisi adimpleto decimo octavo aetatis anno.

IV. Vota omnia ante professionem emissa commutari propria auctoritate possunt in vota religiosae professionis, ut censent communiter Doctores: & appositè ait caput *Scripturae*, de voto: *Reus fracti voti non habetur, qui temporale obsequium in perpetuam Religionis observantiam noscitur commutare*. Unde eo ipso, quod aliquis proficitur, etsi nihil de anteaactis votis cogitet, dispensatur sufficienter ab eis, nisi de his ita cogitet, ut explicitè horum obligationem perdurare intendat. Lessius lib. 2. cap. 40. n. 106.

V. Sciendum porro est, sex recenseri defectus, quorum singuli nullam & invalidam reddunt professionem. 1. Legitimi consensus, sive per vim, sive per metum extorti. 2. Anni non expleti ad probationem requisiti, etiam si ante Tridentinum Concilium professio fieri quidem ante annum completum prohiberetur, sed tamen facta non dirimeretur. 3. Aetatis, si nondum finito decimosexto aetatis anno emissa fuerit professio. 4. Sexus, si vir inter mulieres, aut mulier inter viros profiteatur. Hermaphroditus verò ad evitanda scandala nullibi profiteri potest. 5. Defectus sui juris, ut est in conjugatis, aut servis; nisi inter conjugatos causa legitima intervenit perpetui divortii, ut esset adulterium unius partium legitime probatum; aut nisi alter conjugum se quoque religiosam professionem, vel sacris Ordinibus astringat, cap. *Cum sis praeclatus*, cap. *Constitutus*, cap. *Mulier*, de conversione conjug. 6. Si fuerit acceptata professio ab eo qui non est legitimus ad hoc Superior, neque à legitimo Superiore delegatus: neque hunc defectum potest reparare succedens à legitimo Superiore facta ratificatio. Quia ratum quis habere non potest quod suo nomine non est gestum, cap. *Ratum*, de regul. jur. in 6. Ideoque necesse est eam professionem renovari ad hoc ut habeatur professus Religiosus. Lessius lib. 2. cap. 41. dub. 7. n. 61.

VI. Quod attinet ad reclamationem adversus propriam professionem ex praetensa ejus invaliditate, Concilium Trident. sess. 25. cap. 19. ita providit: *Quicumque Regularis praetendat se per vim aut metum ingressum esse Religionem,*

gionem, aut etiam dicat ante legitimam aetatem professum fuisse, aut quid simile, velique habitum dimittere quacunque ex causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum, non audiatur nisi intra quinquennium tantum a die professionis. Et tunc non aliter, nisi causas, quas pretendit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quod si habitum antea sponte dimiserit, nullatenus ad allegandum quancunque causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, & tanquam apostata puniatur.

VII. Istud quinquennium definitum ad reclamandum fundatur in presumptione tacite ratificationis. Si tamen sciret pro certo is qui sic professus est, eam presumptionem in seipso falsam esse, eo quod toto quinquennio causam nullitatis suae professionis ex juris vel facti ignorantia nesciverit, vel quia continuatio causae metus aut violentiae, alterave legitima causa hanc intra quinquennium reclamationem impediverit, in ejusmodi casibus si professus transacto quinquennio reclamet, audiri poterit saltem extraordinario judicio, ut in integrum restituatur, ut docent Navarra comment. 4. de Regularib. num. 71. ver. 3. Azorius lib. 2. cap. 4. quaest. ult. Lessius lib. 2. cap. 41. dub. 7. Barbosa in eum Tridentini locum, num. 8. alique communiter contra Bonacinam tract. de clausur. quaest. 2. p. 10. dub. 4. Tempus quippe à jure praestitutum non currit adversus legitime impeditum, cap. *Inter quatuor*, de Clericis non resid. & cap. *Commissa*, de election. in 6. Receptam verò hanc esse praxim docet Barbosa num. 9. & 10. ut qui restitui vult adversus elapsum quinquennium, recurat ad Papam, vel ad Cardinalium Congregationem Concilii Tridentini, vel Regularium. Ubi autem non est elapsum quinquennium, nihil amplius efflagitat Tridentinum, quam ut causa dijudicetur ab Ordinario & Superiore Regulari. Ufu tamen communi receptum videmus, ut antea impetretur à Papa vel Legato rescriptum, per quod causae cognitio committatur Ordinario. Quaeres quisnam Ordinarius, & quisnam Regularis Superior sit censendus, coram quibus causa reclamationis hujusmodi disceptanda sit? Sacra Concilii Congregatio die 1. Decembris 1593. declaravit agendum esse coram Superiore Monasterii, in quo professio emissã fuit, & simul coram ejusdem Diocesis Ordinario, ut refert ad hanc Tridentinam Sanctionem Joannes Gallemartus. Et sanè rationi congruit, quia probationes & oppositiones ex eodem loco, in quo professum fuit, facilius innotescunt. Sed ubi recursus ad eum locum aut vix, aut nullatenus haberi possèt, attendendus erit locus ultimae ejus, qui reclamat, residentiae. Hoc porro sciendum est, jus quinquennii, etiam si intra ipsum quinquennium integrum perduerit causa metus, nullatenus hoc sensu transferri, aut ita prorogari, ut supersit alterum quinquennium; sed ex quo cessavit quinquennium, simulque causa metus, si professus intra sequentem annum qui ad probationem computandus foret, non reclamaverit, nullatenus deinceps erit audiendus, argumento cap. *Ad id*, de Sponsalib.

VIII. In eo certè lubens Bonacinae & Prospero Fagnano consentio, nequaquam licere illi, qui credat se invalidè professum fuisse, neque rati-
ficasse, quocunque tempore transacto fugam arripere, non deductis coram
Superiore Regulari cautis; quantumlibet contra Constitutionem Triden-
tinam loco citato docere ausing Navarra comment. 4. de Regular. numero
penult. Henriquez, Sanchez & alii. Ratio namque boni communis præ-
ponderare debet præsumpto alicujus particularis juri, præsertim ubi Lex
vel Canon diserte loquitur, ut fit in ista causa. In hoc autem consistit
commune bonum, quia inevitabile scandalum emerget, si Religiosus jam-
dudum professus religiosum habitum, aut Monasterium propria autoritate
dimittat, sine ulla causa coram Superiore redditione præcedenti, quâ
quodammodo voluntariæ apostasiæ propositum excuset. Deinde tam efficiens
licentia aliis plerisque Regularibus viam aperiret, ut hac adducti doctrina,
& sociorum exemplo, simile quoque attentare præsumerent. Commune
verò bonum privatæ utilitati præferendum, & ratio docet, & simul caput
Scias frater, 7. quæst. 1.

IX. Præter expressam professionem Jus commune alteram professionis
religiosæ speciem admittit, quæ tacita dicitur. Hæc tribus modis fieri potest.
Primus est, si suscepto Religionis habitu, & transacto probationis tempore,
faciat quis opus solis conveniens professis, consentiente Superiore, hoc
ipso inducitur tacita professio, quanvis ille juraret se nullatenus inten-
disse hoc faciendo Religionem se astringere, cap. *Vidua*, de Regular. Secundus
modus accidit, quum quis transacto pariter probationis tempore, sciens,
volensque triduo defert habitum professi manifestè à novitiorum habitu
distinctum, cap. *Ad nostram*, eod. tit. & cap. *Constitutionem*, de Regular.
in 6. Tertius denique modus est, quum quis habitum professis simul
& novitiis communem, aut occulta, non verò manifesta distinctione discre-
tum defert anno integro computato à die finitæ probationis, cap. *Ex parte*,
de Regular. in 6. & Clement. *Eos qui*, de Regular.

X. Caterùm in Regno Gallia minimè prorsus admittitur ulla tacita
professio. Et quando recepta fuisset illa Ludovici XIII. Constitutio quæ
exigit quinque annorum delationem habitus religiosi ad tacitam professio-
nem inducendam, hæc sola valeret in hoc regno tacitæ professionis for-
ma: sed nec ista prorsus admissa fuit, & in universum viger in Gallia pro-
positio, *Per habitum non efficitur Monachus*, ut cum plerisque aliis, quos al-
legat, Despeus affirmat tom. 2. tit. 1. sect. 1. num. 36. adeò ut approba-
tum fuerit in Parisiensi Senatu testamentum ab eo conditum, qui annos
viginti octo habitum religiosum in Monasterio sine expressa professione
geitaverat. His favet Molinensis Constitutio artic. 55. quæ nullam aliam
approbat, admittitque religiosam professionem, nisi eam quæ scriptis
consignata est, eo consentiente, de cujus professione agitur. Et verò præ-
textu tacitæ professionis contra bonam fidem & æquitatem facile potest
aliena

aliena calliditas simplicitati & ignorantiae Novitii illudere, qui hac astutia inficius & invitus religiosa professionis jugam ferre cogatur miserè circumventus. Hanc denuò materiam pertractat idem Despellessus tom. 3. tract. de benef. Eccles. tit. 11. sect. 5. num. 2.

XI. Libertati Monialium prospiciens Concilium Trident. sess. 25. cap. 27. de Regular. statuit ad regularem habitum non licere ullam admittere, neque postea ad solennem professionem, nisi prius ejus voluntas auctoritate Ordinarii fuerit explorata: ideoque teneri Abbatissam Ordinarium admonere ad minus uno mense ante destinatum professionem, sub pena suspensionis. Quod idem Jure Gallicano decernitur Comitiorum Blesensium artic. 28.

CAPUT XXI.

De obedientia primùm generatim, tum in specie de obedientia Regularium.

I. **U**ANDOQUIDEM obedientia ordinem habet essentialem ad Superioris voluntatem, ubicumque legitimus Superior legitime vel præcipit, vel prohibet, debet subditus morem gerere, si eum causa rationabilis non excuset, cap. *Si quando*, de script. Summus verò omnium Superior Deus est, ceterique omnes Superiores ita Deo subalternantur & subduntur, ut si contraria divinis jussionibus jubeant, nequaquam eis obtemperandum sit, ut Apostolico effato monemur Act. 5. vers. 29. *Obedire oportet Deo magis quam hominibus*. Cum verò Deus neque errare, neque ignorare quidquam possit, ejusque sit universale & illimitatum dominium, quidquid præcipiat, eos indubitatò adstringit, ad quos suum dirigit præceptum. At verò cum possint creati Superiores errare aliquando, aut contra officium jubere aut prohibere, sitque certis quibusdam finibus potestas eorum circumscripta, contingere potest ut inferiores possint, aut etiam quandoque teneantur non obedire. Potestati enim inferiori intantum aliquis subjici debet, inquantum ordinem altioris Superioris servat, à quo si exorbitaverit, ei subjici quoad hoc non oportet, ut docet Sanctus Thomas 2. 2. quæst. 69. art. 3. ad 1. Exempli causà, Regibus debent subditi obedire, nisi quid jubeant contra evidentem Dei voluntatem: & Magistratibus aut Præfectis Urbium vel Provinciarum, præterquam in illis quæ Regis ipsius voluntati noscuntur adversari. Hoc docet Sanctus Augustinus sermone 6. de verbis Domini, & habetur in can. *Qui resistit*, 11. quæst. 3.

II. Sapienter